



De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Paphnutio martyre, Quingentisque & quadragintasex martyribus
cum ipso passis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

MARTYRIUM SANCTI PAPHNVTII ANACHORETAE, ET QVINGENTORVM QVADRAGINTA sex, qui vnâ cum illo martyrium passi sunt: *Autore Simeone Metaphraste.*

28. Aprilis.



Angelus ap-
paret S. Pa-
phnutio.

Alacritas
eius ad ob-
tundū mar-
tyrium.

Ingēs con-
stantia co-
rā Præsīde.

Vincula ei
vincunt.

Vincula de-
cidunt.

VIT, Imperatore Diocletiano, Arianus quidam Præses, qui per totā Aegyptum Christianos homines inquirebat, vt cogeret illos dijs sacrificare. Veniebat igitur in urbem Genteriam, quo in loco erat Anachoreta quidā in solitudine, cognomento Abbas Paphnutius, vir iustus, & in tota illa regione insignis. Is apud Præsīdē ipsum ob eam causam delatus erat, quòd deos sperneret, & Imperatorū iussis aduersaretur. Arianus igitur Præses valdè contra eum indignatus, duobus Centurionibus præcepit, vt beatum Paphnutium, antequàm dies illucesceret, ad se vincitū ducerent. Abbas verò Paphnutius nihil horum sciens, per montem ingrediebatur, illic pernoctans, vt consueuerat. Cui angelus Domini apparuit: Salue, inquit, Paphnuti Christi athleta. Cui Paphnutius respondit: Salus sis & tu, Domine. Sequere me, inquit angelus, vt coronem domum illam, quam à puero ædificasti. Ingredere in cellulam tuam, & arma te lorica iustitiæ: & pallio sacro indutus, cælestem oblationem offeras: quoniam veni hodiè, vt te vocarem ad thalamum Domini tui, vt sine solitudine aliqua fruaris Deo tuo. Iam enim delatus es apud Arianum Præsīdem, qui præcepit ducentis militibus, vt antequàm dies illucescat, te vincitum ad tribunal ducant. Sed esto bono animo, neque timeas: ego enim sum angelus ille, qui fui cum patribus tuis, & nunc tecum sum. Dominus autem te fortem reddet, facietque vt talis sis, qui Arianum Præsīdem confundere valeas.

Cùm igitur angelus hæc illi dixisset, beatus Paphnutius in cellulam suam ingressus, pallio & linteo se induit, ac post oblationem exijt ita hilaris, vt aliquis faceret ad conuiuium pergens. Angelus verò, manu eius apprehensa, cum illo de cælestibus mysterijs colloquens, ibat. Cùmque ad Aegypti fluum, qui Nilus nominatur, peruenissent, angelus ipse, quæ euentura illi erant, enarrauit: eoque salutato, in cælū ascendit. Arianus aut Præsēs è proprio nauigio descendit, & in folio quodam sedit apud portū ipsum, vbi omnes vicinarum urbium magistratus honoris causa eum expectabant. Sedit autem in folio illo nihil aliud curans, nisi vt beatus Paphnutius capi posset. Ob id enim ducentis militibus præceperat, vt illum comprehensum ad se ducerent. At beatus Paphnutius cùm eos anteuertisset, stetit in conspectu Ariani Præsīdis, clamansque forti animo & voce libera, dixit: Christianus ego sum. Ego, inquam, sum Paphnutius ille, qui à te quæritur: Nè igitur militibus tuis me quærendi molestiam adhibeas. Tu quidem exercitum tuum habes ad Christianos homines congregandos, & ad eorum sanguinem effundendum: nos verò habemus angelos ipsos, à quibus ad cæleste illud Dei regnum adiungamur.

Arianus Præsēs intuens in illum, ait: Tūne es ille desertor deorum atque impius Paphnutius, qui leges contemnis, & deos iustos aspernaris? Non sum, inquit Paphnutius, à Deo alienus, neque impius, sed Deo viuo à pueritia mea seruius. Tu verò, qui multos deos obseruas, alienus es à Deo ipso. Hæc cùm Præsēs Arianus audiisset, stridens dentibus suis, ita dixit: Per deos illos immortales Apollinem & Dianā, pessimis supplicijs te affligam. Ac statim iussit iusti viri manus & pedes ferreis vinculis cōstringi, & vnâ cum alijs vincitū connumerari, inter fures & maleficos collocatum. Et Præsēs quidem ipse in urbem abiit: beatus verò Paphnutius paulatim incedebat propter vincula, quibus pedes ligati erant. Itaque seipsum pedetentim promouens, secum loquebatur: Paphnuti, Paphnuti, agnosce sortem hanc, quæ tibi euenit: recordare, quemadmodum & Iesus Dominus inter duos latrones positus fuit.

Cùm igitur Præsēs in urbem introiisset, statim beati Paphnutij causam inquirebat. Qui ab iniustis illis militibus exagitatus, ad tribunalis gradum ascendit, Deiq; gloriam collaudabat. Statim autem ferrea vincula è manibus ipsius & pedibus, velut quædam aqua, effluerunt. Itaque stetit ante Arianum Præsīdem, qui ad eum ita locutus est: Quisnam, Paphnuti, furor te corripuit? Quare non sacrificas istis dijs, sed pessimè tibi mo-

moriendum esse proposuisti? Cui Paphnutius: Christianorum, inquit, mors non est mors, sed vita sempiterna. Quamobrem nulli sacrificio, nisi omnipotenti Deo meo, Regi omnium seculorum. Arianus verò Præses iussit illuc ferri clibanos, & ferrea iacula, ac sartagine oleo feruenti plenas: quibus omnibus circumdato beato illi viro Præses dixit: Paphnuti, nisi mihi obedias, his omnibus cruciandus es. Ridens autem Paphnutius: Putasne, inquit, Ariane, ista tua tormenta mihi adeò terribilia videri, ut Deum meum negare velim? Auertat semper hoc Deus. Quinimmodò illud tibi dico, nostras monachorum viuendi constitutiones longè plura tormenta in se continere: in multis enim exercitationibus nos tentamur. Sed noster Saluator ita nos corroborat, ut occulta satanæ bella superare possimus. Idem rursus & nos corroborabit ad istam tuam, quæ nihil contra nos poterit, persecutionem superandam.

Ridet proposita tormenta.

Tunc Arianus dixit: Multa, Paphnuti, verba facis, quæ meo tribunali ferenda non sunt. Porro iussit beatum Paphnutium in armamentario suspendi & lacerari. Sanctus igitur Paphnutius suspensus est, & eouisque laceratus, quoad ipsius intestina in humum deiecta sunt, & totum corpus sanguine conpersum fuit. Ille verò cum oculos in cælum erexisset, Deum sic inuocauit: Domine Iesu Christe, non refugio dispensationem tuam. paratus enim sum mori pro nomine tuo: sed precor benignitatem tuam, nè permittas me prius mori, quam Arianum confundam, & eius manufacta simulacra. Tunc angelus Domini stetit ad dexteram sancti Paphnutij: cumque eius intestina suscepisset, in ventrem ipsius ea coniecit, conclusitque, & ita sanum ipsius corpus restituit, ut si nunquam antea tormentis laceratum fuisset. Duo verò milites Dionysius & Callimachus cum angeli manum, intestina beati Paphnutij sic in ventrem ipsius conijcientem vidissent, repente Domino Deo crediderunt: cumque suas militares zonas dirupissent, in conspectu Ariani Præsidis steterunt, dicentes: Et nos Christiani sumus. Illis verò Arianus: Quidnam, inquit, vidistis, ut in talent insaniam conuersi, tribunal nostrum cõtemnatis, & audeatis iustos Imperatoris deos abnegare? Tunc milites vna voce responderunt: Quod vidimus, non possumus tibi enarrare. scriptum est enim in literis diuinis, quibus Christiani homines vtuntur: Nolite dare sanctum canibus, neque projicere margaritas vestras ante porcos. Ergò, inquit Arianus, me porcis similem iudicatis? Ad hæc milites dixerunt: Iustiores sunt porci & canes, quam tu es. animal enim omne, quantumvis rationis expers sit, Dei ipsius nutui subijcitur, & racitis vocibus eum laudat: tu verò Dominum ipsum aspernaris, & negas. His verbis Arianus valde indignatus, iussit illos statim obruncari. Quare extra urbem ducti sunt: & securi percussi, martyrium suum compleuerunt, & in cælos ipsos gloriosè ascendunt.

Laceratur crudelissime.

Sanatur ab angelo.

Matth. 7.

Duo milites obruncantur.

Arianus verò Præses surrexit è tribunali, ut irret ad prandium, iussitque beatum Paphnutium in carcerem conijci. Milites igitur illum arreptum, in obscura quadam carceris cellula concluderunt. Crastino autem die beati Paphnutij causam Præses non inquirebat, sed publicis rebus operam dabat, cogens duces exercitus ac Præfectos res publicas expedire. Quas cum illi non expediuissent, iussit eos in carcerem conijci. Erant autem omnes quadraginta. Nocte verò illa, qua in eo loco conclusi sunt, viderunt inibi lucem magnam, instar Solis tempore æstiuo exorientis, ita ut totus locus illustratus fuerit. Quo viso, Magistratus illi, qui conclusi fuerant, carceris custodè ad se vocarunt, & ab eo quærentes: Quanam, inquiunt, tanta vestra fuit audacia, ut ignem in carcerem inferretis, & eum comburere conaremini, ut & qui vincti sunt, fugam arripiant, & nos periclitemur? Respondit illis Præfectus carceris: Nunquam, ô fratres, ignis huc allatus est: neque ego parum miror. iam enim duas noctes eodem modo hic locus effulsit, ex quo tempore Christianus homo Paphnutius in obscura cellula clausus fuit: neque omninò tenebræ in carcere fuerunt, sed lux per totam noctem apud nos effulsit, sicut sol ipse, cum exortitur. Magistratus illi cum hæc audiuissent, in eum locum accesserunt, vbi Paphnutius inclusus fuerat, & illic stantes, ipsum pro suæ ciuitatis & totius orbis terrarum salute orantem audiuerunt. Cumque cellulam aperuissent, intrauerunt, eumque manus erectas velut faces quasdam accensas effulgentes habentem viderunt, circa quem multa odoris suauias inerat.

Lux ingens carcerem illustrat.

Paphnutius in carcerem ducitur.

Hoc cum quadraginta illi Magistratus vidissent, eum adierunt atque adorarunt, cum quo & totam noctem transegerunt. Cum verò dies illuxisset, Magistratus illi Paphnutium salutarunt. Ipse verò pacem eis optans: Pax, inquit, vobis sit, filij. Sed quinam estis? Tunc illi: Præses nobis iratus est, & iussit in carcerem nos conijci rerum publicarum causa. Quibus ait sanctus Paphnutius: Et si hodiè vobis poena remissa fuerit, posthac

quid opus est denuò vos negocijs ciuilibus implicari? Quamobrèm audite me, & credite Deo meo: nam eius nomen confitentes, vestris iniquitatibus liberati fueritis, peccatorumque vestrorum chirographum delebitur: cumque caelestis Hierosolymè ciues effecti fueritis, scribentur vestra nomina in libro sanctorum uiuentium in secula. Tum illi quadraginta Magistratus vna eademque sententia responderunt: Nos toto animo Deum tuum confitemur: fortasè enim hæc, quæ accidit, carceris occasio ad aternam libertatem nos perducet. Agite, inquit beatus Paphnutius, surgite, eamus hinc, o filij, iam enim vestra nomina scripta sunt in libro uiuentium.

Credunt 40.
Magistrat.
in Christu.

Exijt igitur è carcere beatus Paphnutius, ab Ariano Præsede requisitus, quem & Magistratus illi sequebantur. Cumque ad tribunal venisset: O tribunal, inquit, tribunal, ego contra te veni. Tu cum Apolline tuo, & ego cum Domino meo Iesu Christo. Hæc illum dicentem milites Præsedis circumdederunt. Beatus autem Paphnutius statim ita ex oculis eorum euauit, vt non amplius videretur. Porro quadraginta illi Magistratus statim ad tribunal ascenderunt, clamantes, se Christianos esse. Arianus verò Præsides cum illos inspexisset, indignatus: Quidnam, inquit, vobis accidit, aut quidnam habetis? Nunquid agrè tulistis, quòd vos spreuerim, ob idque de vestra vita desperastis? Magistratus autem illi vna voce dixerunt: Nos tuis fabulis mentem non adhibemus, sed caelestem spem nobis proposuimus, & breuia & caduca hæc dereliquimus, vt sempiterna illa bona recipiamus. Idque scias, verè nos de omnibus nostris facultatibus consultò tibi concessisse. Itaque redituum & nostrarum omnium possessionum potestatem habes. Vxores verò & filij nostri, si placet, nos sequantur.

Igni comburuntur.

Quenam ista vestra insania est, inquit Arianus? Vt video, non aliudè, nisi à deorum desertore Paphnutio, & magicis eius veneficijs hoc proficiscitur. Illi autem: Obmutescat lingua ista tua, quoniam contra sanctum Dei virum maledicta protulisti. Hæc cum Præsides Arianus audiuisset, ita indignatus est, vt statim iusserit illos in supplicium agi: qui tormenta diuini amoris causa sustinuerunt. Eos enim nefarij ministri cum in desertum locum abduxissent, & foueas effodissent, easque igne impleuissent, beatos ipsos viros illic combusserunt. Stabat autem sanctus Paphnutius supra singulos rogos, sanctorum virorum animas quasi proprijs manibus excepturus. Combusti sunt autem quadraginta illi Magistratus, & vno eodemque die martyrium eorum perfectum fuit, qui sempiternum brauium receperunt.

S. Paphnutius contemnit mundi opes.

Beatus verò Paphnutius cum per urbem ambularet, vidit ianuam cuiusdam ditissimi hominis patefactam. Erat autem viro illi nomen Nestorius. Accessit igitur, & mulieri, quæ ianuam custodiebat: Da, inquit, mihi, filia paulum aquæ, vt bibam. Cui ancilla dixit: Ingredere Pater. Nouerat enim eum virum, quoniam propter multa egregia illius facta inter Anachoretas celebrabatur, & eius vita valdè laudabatur. Cum igitur eius ad spectum vidisset, libentissimè illum accepit: cumque ad heram suam accessisset: Egredere, inquit, celeriter, vt beatum Paphnutium videas, per quem multa signa facta sunt sub Ariano Præsede. Illa statim cucurrit, & ad domus suæ atrium venit, viditque beatum Paphnutium stantem, vt angelum Dei, eumque adorans, ait: Verè tota vita mea non tanti est, vt tua præsentia digna sit: magni certè fecit me Deus meus, quòd hoc tectum tuo ingressu dignatus fuerit. Cumque illum manu apprehendisset, in propriam domum introduxit, & in sede argentea collocabat. Ridens autè beatus ille vir: Quorsum, inquit, multum istud aurum, quod video, tam impressum, quàm rude? Vana & inani spe vos iactatis. Audi me igitur filia, & elige tibi vitam angelicam, & immortalium bonorum conciliatricem institutionem.

Cum hæc audiuisset eius mulieris filia, quæ intra cubiculum erat, statim exijt preciosam vestem ferens. Beatus igitur Paphnutius humi sedit, & duæ illæ mulieres ad pedes ipsius sederunt. Quibus dixit beatus Paphnutius: Derelinquite istas inanes diuitias, quoniam rubigo aurum corrumpet, & tineæ vestes istas absument, pulchraque formæ species in sepulcris ipsis vertetur in deformitatem: sola Dei gloria & regnum ipsius in aeternum permanet. Cum adhuc beatus Paphnutius hæc ad Dei seruas loqueretur, eius mulieris vir Nestorius domum venit. Præcurrrens igitur mulier, occurrit viro, vt ei de sancto illo homine significaret. Nestorius verò vxorem anteuerrens: Quarè, inquit, tali bono dignus factus non fui, vt vnà cum collegis meis comburerer, qui ob hanc causam aeternam vitam sunt affecti? Vtinam inuenissem iustum illum virum Paphnutium, & in domum nostram duxissem, qui pro nobis Deum oraret, vt ab eo vocaremur, & glorioso ipsius regno digni efficeremur.

Tum

Tum ei vxor: Celerrimè votis tuis satisfactum est. Ingredere domum, & vide sanctū Paphnutium omni virtute ornatum. Cū igitur introiisset, & sanctum virum inuenisset, eum adorauit. Cui beatus Paphnutius: Surge, inquit: Iesus enim Christus Dominus meus mihi præcepit, vt ad vos diuernerem: nanque habet vos pro vasis necessarijs paratos. Nunc autem nē sitis negligentes. Surgite, eamus, & confiteamini Dominum nostrum Iesum Christum coram Ariano Preside: non enim semper tale certamen proponitur, neque brauia vbiq̄ sunt. Eamus, inquam, eamus, o filij, vt celerrimè coronas accipiamus. Beatus igitur Paphnutius cū surrexisset, præibat: ipsi verò eum sequebantur. Cumq̄ Nestorij vxor è domo exiisset, sic orauit: Domine Iesu Christe, en vt ianuam ipsam patentem reliqui, neque illam clausi: & tu ergò, Domine, portas celi mihi patefacias. Beatus igitur Paphnutius illis præcurrens, & ante tribunal consistens: Tribunal, inquit, tribunal, contra te rursus veni. Tu cum Apolline tuo, & ego cum Domino meo Iesu Christo.

Arianus tunc quandam causam iudicabat: qui se conuertens, voluit sanctum Paphnutium proprijs manibus detinere: sed angelus Domini subitò ipsum ab eo arripuit. Nestorius autem, & vxor illius, & filia, sublimi voce & libera oratione se Christianos esse professi sunt. Arianus cum Nestorium vidisset, intuens in eum: Itane, inquit, & tu, Nestori, ab eodem insania fonte potum sumplisti? An nescis, latrones & sacrilegos in hoc meo tribunali condemnari? Adora igitur iustos Imperatorum deos, & redi domum tuam honoratus cum vxore tua & filia. Tum Nestorius respondit: Nē sis tu de his rebus sollicitus: non enim talis sum, vt ventre alliciar, vel patris tui diaboli illecebris decipiar, vel iniquitatis ipsius, quæ mater tua est, assentationibus circumueniar. Conuersus Arianus ad puellam: Quodnam, inquit, est nomen tuum? Illa dixit: Stephana ego vocor. Sacrifica, inquit Præses, dijs Stephana, & à me multos honores percipies. Tunc illa respondit: Nunquam prophanis dijs tuis & impuris demonibus sacrificabo: sed corpus meam hostiam viuentem, cælestique Deo meo gratam offero. Hæc cū audisset Arianus, iussit illam in armamentario in conspectu parentum suspendi.

Abrepta igitur à carnificibus puella, suspensa lacerabatur. Erat autem annos decem & octo nata, forma valde bona. Milites igitur eius latera discerperunt. Itaque totum ipsius corpus sanguine cōmiscabatur. Ad cuius sinistram partē mater ipsa stans, & animum addens, dicebat: Suffine, filia, adhuc paululum, & brauium tuum recipies. Scis quemadmodum dotem tibi preparaueram, quantam nemo in ciuitate nostra adhuc dedit, cū vellem primo ciuitatis nostræ viro vxorē te collocare. Nunc verò, filia mea, sempiternam & veram hereditatem percipias. tuus enim sponsus immortalis, est Iesus Christus, ad quem nunc abis in cælestem illum thalamum. Hæc cū mater diceret, etiā pater similiter illam his vocibus hortabatur: Esto fortis, o filia. hodiè enim cognoui me Deo dignum factum: itaq; gaudeo & exulto, quod te Deo ipsi donū præmitto. Cū adhuc parentes illius hæc dicerēt, milites, qui eam lacerabant, ad eius hepar lacerandū iam deuenerant: ac statim puella spiritum Deo tradidit: quam parentes proprijs manibus in monumento deposuerunt. Deindè ante Arianū stantes, deos ipsius contumeliosè appellare cœperunt. Iratus igitur Præses, iussit illos statim obruncari. Suum itaque martyrium in Christo & ipsi compleuerunt, & gloriosè in cælum profecti sunt.

Beatus verò Paphnutius ibat per totam ciuitatem, quærens qui ad brauium ire velent: noctes autem in diuinis precibus transigebat. Cumq̄ exiisset ab vrbe, inuenit sexdecim pueros ad gymnasium euntes, illorum Senatorum filios, qui martyrium sustinuerunt. Beatus igitur Paphnutius, cū ante illos stetit, eosq̄ salutasset: Miror, inquit, filij, quod velitis à vestris parentibus abalienari, qui Christi regnum sibi delegerunt, & in cælis regnant, nuncq̄ in illa sanctorum Dei metropoli cum angelis eius se oblectant. Obedite igitur mihi, o filij, & credite Deo meo, in quem & parentes vestri crediderunt, ac me sequentes, veniatis ad Arianum Præsidem, & confiteamini Iesum Regem seculorum, & vno animo eatis ad celos ad illum veritatis magistrum, & vera disciplina erudiimini. Statim puerorum mens verbis beati Paphnutij confirmata est. Itaque simul Deo crediderunt, dicētes: Eamus, eamus, Pater Paphnuti: nihil impedimento sit nostræ alacritati. Iam enim à mundo hoc alienati sumus, & corda nostra in cælis ipsis versantur, vbi est & domus parentum nostrorum. Beatus igitur Paphnutius ante illos currebat, velut aliquis pastor gregem suum ducens: cumq̄ ad tribunal venisset, clamans voce magna: Tribunal, inquit, tribunal, contra te denuò veni. Ariane Tyrane, tu cum Apolline tuo, & ego cum Domino meo Iesu Christo. Arianus autem iussit

Pppp 3 mili-

Nestorium
&c. ducit ad
martyrium.

Stephana
dicere crucia-
tur.

Mater eam
egregiè cō-
firmat.

Item pater.

Nestorius
cum vxore
perimitur.

15. pueri cre-
dit in Chri-
stum.

milites gladios educere, & beatum Paphnutium circumdare: sed subito ille à Spiritu sancto ereptus fuit.

Liberè cum
confitètur.

Id cum sexdecim pueri vidissent, ascenderunt ad tribunal, vociferantes: Christiani nos sumus: en vt liberè hoc dicimus. Quibus Arianus: Vbinàm sunt parentes vestri? An, vt infantes, vos petulantes estis? Habemus, inquit pueri, ætatem ad respondendum tibi valdè idoneam. Nos sumus illorum filij, qui martyres fuerunt, & nunc apud Deum sunt. Sacrificate, inquit Præses, nè corpora vestra sub tormentis disereant. Respondentes autè pueri, dixerunt: Crucia nos quibusuis tormentis: non enim sacrificamus, Arianus verò cum in illos intuens, quendam vidisset alijs natu minorent, annum ferè decimum tertium agentem: Quidnam, inquit, ò fili, tibi proderit, si morte pessima sublatu fueris? Quin potiùs audi me, fili mi, vt apud nos sis, & plurimas pecunias tibi largiar, scribam què ad Imperatores, qui honore te decorabunt, modò iustis dijs Apollini & Dianæ sacrifices, de quibus & diuina Imperatoris maestas scripsit, quòd hi sunt dei viui. Tunc puer: Et vbinàm est Imperatoris edictum, in quo de ipsis dijs ità scriptu fuit? Tunc Arianus iussit edictum proferri. Quod cum sacerdotes sumpsisserunt, ipsum adorârunt. Similiter & Præses assurrexit, & edictum amplextus est, puero què dedit. Illud cum puer accepisset ac legisset, inuenit septuaginta deos in illo scriptos, de quibus Diocletianus scripserat, vt adoratio & libamen eis offerretur. Iussit autem Arianus ignem ad aram accendi: cum què thus accepisset tam ipse, quàm reliqui homines, in ignem coniecerunt. At puer pro thure ipso Imperatoris edictum in ignem coniecit, dixit què: Vnus est Deus Pater Domini nostri Iesu Christi: qui verò in edicto Imperatoris tanquam dii scripti sunt, igne redarguentur.

70. dii Dio-
cletiani.

Puer 13. an-
norum fit
martyr.

Sacerdotes autem cum suorum idolorum libellum comburi vidissent, vellebāt crines è capitibus suis: & in furorè conuersi, gladijs se lacerabant. Arianus ea re indignatus, iussit puerum in aram tolli, & viuentem comburi. Illum igitur abreptum milites in mediam ardentis ignis flammam iniecerunt. Aequales verò pueri alta voce sic eum rogabant: Frater & consors nostrorum certaminum, memento nostru apud altissimum Deum: nam propter tuam prudentiam primitiè Deo ipsi & sacrificium tu ante nos oblatu es. Itaque & Præses animi tui fortitudinem, & ipsi Græci prudentiam tuam obstupuerunt. Hæc cum illi dicerent, puer spiritum suum in medio igne Deo reddidit. At Præses maximè indignabatur, quòd Imperatoris edictum combustum fuerat: quamobrem cum reliquorum puerorum nomina denotasset, iussit illos iaculis transigi. Statim igitur milites extra urbem illos circumdederunt, & quindecim pueros illo die iaculis transfixerunt: perfectum què fuit illorum martyrium, & immortale Dei regnum ipsi etiam possederunt.

15. pueri
martyres.

At sanctus Paphnutius circumibat, vt pastor aliquis inquirens oues in deserto errantes. Cum què ab vrbe exisset, & vsq; ad fluuij portum venisset, vidit homines apud portum octogintaquatuor numero, qui erant piscatores. Accessit igitur ad illos beatus Paphnutius. Homines verò illi inter se dicebant: Verè hic est Paphnutius, anachoreta ille insignis: ac statim subligaculis se induentes, obuiam valdè celeriter illi procellerunt, quem & inclinatis capitibus adorârunt. Beatus verò Paphnutius illis benedicens: Saluete, inquit, filij, nunc deligo vnumquenque vestrum, quoad sanctam ciuitatem habitauero, hoc est, domum Patris nostri, qui in cælis est, & tabernaculum eorum, qui sunt fratres mei in Christo. Quare autem ità ociosè per totum diem hîc cessatis? Quare & vos non iustis ad opus faciendum in vinea Domini mei? Quare ità segnes estis, certamine ipso & braui proposito? Obedite mihi, & credite Domino meo Iesu Christo Regi seculorum, & Christianorum Saluatori. Confiteamini eius nomen vnus horæ spatio, & ipse vobis æternam vitam largietur, faciet què, vt ante vos veniant angeli lucis, & veros athletas effectos, in regionem viuorum cum gaudio perducant.

84. p. co-
tes credunt.

Cum igitur illi hæc à beato Paphnutio audiuisent, repleti Spiritu sancto, statim Deo crediderunt, & ad urbem celeriter peruenerunt. Erant autem omnes, vt diximus, octogintaquatuor numero, Ariani Præsidis piscatores, qui cibos mensè ipsius parabāt. Beatus verò Paphnutius ante illos currens, ascendit ad tribunal, & clamans: Tribunal, inquit, tribunal, contra te rursus veni. O Ariane, tu cum Apolline tuo, & ego cum Domino meo Iesu Christo. Arianus autem Præses iussit militibus Paphnutium circumdare. Quem cum illi comprehendissent, ligauerunt. Illi autem octogintaquatuor viri ascenderunt ad tribunal, velut leones in querceto exultantes, ac liberè clamabāt: Christiani sumus & nos. Arianus Præses eis dixit: Quis vos decepit, vt pessimè moriamini? Tunc illi

illi vna voce responderunt: Concordi animo huc venimus, vt te confundere possimus. Arianus Præses: O scelestissimi, inquit, homines, honorificè vobiscum me gero, ob id què me contemnitis? Quod cum dixisset, iussit illos flagellis cædi. Ipsi verò octoginta-quatuor homines eodem animo irruentes, euerterunt solium Præsidis. Itaque milites strictis ensibus illos percusserunt: & Præses eos iussit in supplicium agi. Statimque iniusti illi milites in desertum locum ductos securi percusserunt: atque ità illorum martyrium completum fuit: qui & ipsi coronam immortalitatis receperunt in Christo Iesu Domino nostro, Amen.

Capite ple-
ctantur.

Post hæc Arianus cum beatum Paphnutium ad se accersiri iussisset: Desertor, inquit, deorum & venefice, faciam vt omnes, qui hic præsentés sùnt, cognoscant Iesum Christum, quem appellas, talem non esse, qui liberet te de manibus meis. Statimque iussit Paphnutium in rotam ferream extolli. Rota verò illa talis constructa erat, qualis ferra fabri esse solet, à parte superiore gladij aciem, inferiore autem ferræ cuspidem habens. Qua rota cum valdè beatus Paphnutius laceraretur, in quatuor partes discerptus est. Arianus autem cum hoc vidisset, vocem extulit ac dixit: Vbi nunc est Iesus ille Paphnutij Deus? Quare non venit, vt ipsum è manibus meis liberaret? Cognoscite saltè nunc, non esse alium Deum, nisi Apollinem, Iouem, Dianam & Palladem. Hi sùnt dei viui, qui nostro Imperatori maiestatem imperandi contulerunt. Iussitque impius ille Præses beati Paphnutij corpus supra fastigium templi, quod est in illa vrbe, poni, futurum sperans, vt volucres cæli venirent, & ipsius carnes deuorarent. Fecerunt igitur milites, quod iussi fuerant. Arianus verò surrexit è tribunali, & in prætorium suum abiit: erat enim hora prandij.

Immane S.
Paphnutij
supplicium.

At beati Paphnutij corpus iacebat in templi fastigio, neque auis aliqua illuc ad Paphnutium aduolabat. Angelus enim Domini corpus sancti viri contexerat. Et ecce Dominus ipse descendit cum Archangelis, habens à dextra Michaëlem, & à sinistra Gabrielelem, qui eius corpus conglutinavit atque instauravit, dicens: Manu mea primum illum hominem formaui, eadem illa manu instaurat te nunc electum meum. Cumque hæc Saluator dixisset, in eum insufflauit, & anima in eius corpus redijt: quem virum Saluator ipse spiritu fortitudinis repleuit, & postquam eum amplexatus fuisset: Vade, inquit, & impudentem Præsidem redargue, qui nomen meum conuiciatur. Cum hæc dixisset, in cælos ascendit, & instum illum virum lucida quadam nube circumdatum, è templi fastigio in terram demisit. Abijt igitur beatus Paphnutius indutus nube, tanquam vestimento, & Arianum quæsivit: quem inuenit in platea sceleratos quosdam homines iudicantem: cumque ante illum repente steterit, clamans: Ego, inquit, sum Paphnutius, à te disceptus. Quare conuiciaris nomen Dei mei, & contumeliosè appellas eum, qui cuncta creauit? En vt Dominus meus Iesus Christus me in priorem formam restituit, ac misit, vt arguam te insipientæ tuæ, & ijs, qui hic sùnt, persuadeam, vt te mortalem agnoscant, & mortuus simulacris seruientem.

Christus
corpus eius
instaurat.

Eusebius Præfectus, cum beatum Paphnutium à mortuis excitatum vidisset, credidit Domino Iesu cum militibus suis: quos cum recensuisset, inuenit quadringentos. Eis verò dixit: Fratres, mecum sentite, & mihi obedite: Christum confiteamini, vt sitis eius milites, qui Paphnutio denuò vitam dedit, eumque misit ad redarguendum Arianum, quòd circa idolorum superstitionem multum erret: idque fecit, vt omnes ipsi credant, quòd non sit alius Deus, nisi vnus, qui in cælis est. Curemus igitur, vt sicut ego vos recensui, ità Dominus noster Iesus Christus Rex seculorum, nos recenseat in cælis cum omnibus sanctis suis. Cum hæc Eusebius Præfectus dixisset, stetit ante Arianum Præsidem, ac liberè clamans: Christianus, inquit, ego sum. Similiter & eius milites quadringenti clamauerunt vna voce: Christiani sumus & nos: en liberè loquimur. Arianus Præses tunc Eusebio dixit: Minimè in mea potestate tu es: abi ad duccem tuum, vt ille te iudicet. Cui Eusebius: Omnium, inquit, potestas tibi data est. At Arianus: Non euro Christianos vlcisci. Tunc Eusebius dixit: Confitere igitur, non esse alium Deum, nisi vnum, qui in cælis est, & ista vestra manufacta opera nihili esse. Minimè, inquit Arianus, hoc dicam: nunquam hoc eueniat: viui enim sùnt Apollo & Diana.

Eusebius p.
fectus cum
militibus
400. credit.

Tunc Eusebius Præfectus, cum manum suam puluere impleuisset, in eius faciem conijciens: Fac, inquit, opera patris tui diaboli. Arianus ea re indignatus, iussit flagellis illum verberari, & ait: Minimè, Eusebi, te celeriter interficiam, sed paulatim cruciabo, & tormētis te affligi sinam, quoad iudicium meum à te contemptum fuisse Imperator Diocletianus audierit. Respondit Eusebius: Per imperium regni Domini mei Iesu

Eusebius fla-
gellatur.

Christi non præteribit hodiernus dies, quin ego de mensa ipsius Domini mei comedam. tu enim non poteris comedere aut bibere, nisi prius sententiam de me tuleris. Tunc Arianus Præses iussit proprium currum ad se duci: cumque in illum cõscendisset, statim iumentorum pedes in terram defixi sunt. Cùm autem vellet è curru descendere, similiter & ipse detentus est. Ità verò, vt erat corde duro & obstinato, iussit sibi patinam afferri edulij plenam, vt cibum sumeret. Properauit igitur eius coquus, & cibum illi paratum attulit. Sed cùm ipse manum in patinam extendisset, ità detentus est, vt manum in os suum inferre non posset. Tunc vnus quispiam, qui Præsidi assidebat: Non amplius, inquit, Domine, in hac vrbe maneamus: en vt tota veneficijs Paphnutij corrupta est. Tunc Præses surrexit, & indignatus, iussit abduci Eusebium cum quadringentis militibus, & omnes viuos comburi. Illos igitur nefarij milites extra urbem duxerunt, & cùm quatuor foveas defodissent, & igne illas repleuissent, sanctos martyres illic combusserunt. Sicque illorum martyrium completum fuit. Quorum animas cùm sancti angeli in cælos assumpsissent, ipsi diuini martyres æternum brauium receperunt.

Cõburitur
cum 400.
militibus.

Illustre mi-
raculum.

Arianus verò Præses exijt ab vrbe illo ipso die, secum ducens beatum Paphnutium, ascenditque in nauigium supra fluuium, ac iussit afferri molam, eamque in collo beati Paphnutij ligari, & in medium fluuium deijci. Beatus autem Paphnutius in fluuium deiectus, enauigauit cum mola supra fluuium: nam supra lapidem ità sedebat, quasi supra nauigium aliquod ferretur. Flauit autem vêtus quidam vehemens in Ariani Præsidis nauigium: itaque circumferebatur. Ad quem beatus Paphnutius cùm propius accessisset: Ariane, inquit, Ariane, nauigium istud tuum ventis, nautis & gubernatoribus indiget: mihi verò nullo istorum opus est: gubernator enim meus est Christus. Tu solitus es ante te metatores mittere, & vrbes construere: ego verò præire studeo ad parandas Domino meo Iesu Christo animas, quæ regale ipsius palatium habitare possint. Tunc qui Ariano assidebat: Nè sinamus, inquit, Domine, hominem hunc apud nos esse: veneficijs enim suis nos diruet. Porro Arianus statim iussit, aliorum nauigiorum gubernatores cum omnibus nauigijs suis illud, in quo ipse vehebatur, ad terram appellere. Cùmque beati Paphnutij acta scripsisset, quatuor militibus ipsum tradidit, vt ad Imperatorem Diocletianum ducerent, à quo Paphnutij causa decerneretur.

S. Paphnu-
tius crucifi-
gitur.

Milites ali-
quot obrũ-
cantur.

Post aliquot verò dies milites illi ad Diocletianum Imperatorem venerunt, & Præsidis Ariani literas ei reddiderunt. Qui cùm beati Paphnutij acta legisset, quamprimum iussit ipsum in arbore, quæ palma dicitur, crucifigi. Idque milites ipsi extra urbem fecerunt. Cùm verò ille crucifigeretur, Deo benedicebat, qui per sanctos suos homines tot tantaque miracula efficiat. Sic beatus Paphnutius martyrium suum confecit: qui ab hora dici secunda crucifixus vsque ad horam nonam permansit: tuncque spiritum suum emisit, & in cælos gloriosè ascendit, æternaque vitæ brauium recepit. Eius verò corpus milites cùm ab arbore palma detraxissent, sub terra cõdiderunt, vigesimo octauo die mensis Aprilis: qui & ipsi in Deum crediderunt: cumque beati Paphnutij corpus in tumulto composuissent, statim Diocletianum Imperatorem, priusquam aliò iret, adierunt, & Dominum Iesum Christum confessi sunt, Diocletiani verò idola contempserunt. Quare Diocletianus indignatus, iussit illos eadem hora obruncari. Itaque & ipsi suum martyrium in Christi confessione compleuerunt.

Qui verò sub beato Paphnutio brauium receperunt, quingenti fuerunt & quadraginta sex tam viri, quam mulieres, incorruptum Dei regnum possidentes in Christo Iesu Domino nostro: quoniam ipsi conuenit gloria, imperium & adoratio cum Patre & sancto Spiritu in secula seculorum, Amen.

MAR